

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА АКАДЕМІЯ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

**Освітньо-професійна програма Перукарське мистецтво та декоративна
косметика**

спеціальність 022 Дизайн

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Спеціальний рисунок та пластична анатомія
Викладач	<i>кандидат педагогічних наук, доцент Наливайко Іван Павлович</i>
Контактний телефон	
Посилання	
Консультації	четверг 12:10-13:30

Анотація	Програму вивчення навчальної дисципліни «Спеціальний рисунок та пластична анатомія» розроблено для студентів факультету мистецтва та дизайну зі спеціальністю 022 Дизайн ОПП Перукарське мистецтво та декоративна косметика» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр. Предметом вивчення курсу є побудована на основі академічного рисунку, що розкриває принципи реалістичного зображення людини. «Спеціальний рисунок та пластична анатомія» продовжує робочу програму з дисципліни «Рисунок та перспектива» з урахуванням спеціалізації «Перукарське мистецтво та декоративна косметика», що підвищує творчу реалізацію використовуючи традиційні техніки й матеріали графічної виразності. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Графічне зображення голови людини. Змістовий модуль 2. Техніка рисунка волосся. Змістовий модуль 3. Рисунок сучасних стрижок та зачісок.
Заплановані результати навчання	Мета навчального курсу: надання студентам знань з основ рисунка, законів перспективи, світлотіні, пластичної анатомії людини, композиції рисунка; опанування способами самоперевірки засвоєння теоретичних знань, виробити вміння вільно виражати свою думку різними графічними засобами та техніками; виконати рисунок голови людини; виконати рисунок волосся людини Завдання навчальної дисципліни: знати закономірності лінійної та повітряної перспективи; знати закономірності розподілення світлотіні на будь-якій складній формі; вміти робити рисунок з використанням різних технік, працювати в різних пластичних матеріалах; вміти передавати рух, пропорції, об'ємну форму за допомогою градацій світлотіні, тону і тональних відношень; досконало володіти професійними особливостями творчого процесу, методами образотворчої мови та прийомами виконання робіт в матеріалі

	Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягнути таких результатів навчання (компетентностей): знати: знати анатомічні-конструктивні відмінності та пластичні закономірності будови кісток і м'язів голови та постаті людини; знати основні сучасні матеріали для рисунку, їх характеристики. вміти: Володіти знаннями і вміннями, необхідними для формування професійних компетенцій, що відповідають основним видам професійної діяльності вміти правильно підібрати зачіску до форми обличчя; вміти швидко виконувати замальовки сучасних стрижок та зачісок в кольорі.
Політика дисципліни	При організації освітнього процесу в Хортицькій національній академії студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про атестацію здобувачів вищої освіти; Положення про вибіркові дисципліни; Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти; Положення про критерії оцінювання знань студентів; Положення про переведення на індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання; Положення про академічну доброчесність.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	денна
Кількість кредитів – 9	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Вибіркова	
	Спеціальність 022 «Дизайн»	Семестри	5-6
Модулів – 1	Освітньо-кваліфікаційного рівня: бакалавр	Аудиторні години: 68 год.	
Змістових модулів –3		Лекції: 16 год.	Практичні, семінарські: 116 год.
Загальна кількість годин – 270			Лабораторні: год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4		Самостійна робота 138 год.	
		Модульний контроль	
		Вид контролю: залік (перегляд)	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Графічне зображення голови людини

Тема 1. Побудова загальної форми голови людини

Зображення голови людини в цілому. Вивчення узагальненої форми голови людини. Закономірності пропорціонального членування голови. Анатомічно-конструктивна структура голови людини. Розподіл тону на зображених ділянках голови в залежності від напрямку та характеру освітлення.

Методика рисунку живої голови людини. Визначення графічними засобами характерних рис та особливостей портрету.

Змістовий модуль 2. Техніка рисунка волосся

Тема 2. Техніка рисунка волосся. Техніка рисунка історичних зачісок.

Загальні принципи рисунку волосся з елементами зачіски. Графічне зображення довжини волосся, ступінь густоти волосся, хвилястість волосся та наявність проборів.

Тема 3. Техніка рисунка історичних зачісок.

- замальовки чоловічих та жіночих зачісок епохи Ассирії та Вавилону.
- замальовки історичних зачісок Древнього Єгипту та Древнього Сходу.
- замальовки історичних зачісок Древньої Греції та Древнього Риму.
- замальовки історичних зачісок Епохи європейського середньовіччя

Замальовки історичних зачісок Древнього Рима та Древнього Єгипту.

Змістовий модуль 3 Рисунок сучасних стрижок та зачісок

Тема 4.Рисонок сучасних стрижок та зачісок початок XX століття.

Розкрити культуру зачісок XX століття, а саме на початку століття що зберігає зачіски з довгого волосся типу "шолом", "тюрбан", прикрашені нитками перлів, квітами. Та поява перших жіночих коротких стрижок "а-ля гарсон", "буби-копф», "каре".

Тема 5.Рисунок сучасних стрижок та зачісок з урахуванням форми обличчя

Техніка виконання замальовок зачісок та стрижок. Рисунок зачісок для «овальної» форми обличчя. Рисунок зачісок для «круглої» форми обличчя. Рисунок зачісок для «прямокутної» форми обличчя. Рисунок зачісок для «квадратної» форми обличчя.

4.Рисунок сучасних стрижок та зачісок початок XX століття • замальовки зачісок XX століття.	32	2	14			16
5.Рисунок сучасних стрижок та зачісок з урахуванням форми обличчя • рисунок зачісок для «овальної» форми обличчя.	19	1	8			10
• рисунок зачісок для «круглої» форми обличчя.	19	1	8			10
• рисунок зачісок для «прямокутної» форми обличчя.	19	1	8			10
• рисунок зачісок для «квадратної» форми обличчя.	19	1	8			10
Модульний контроль 3	1		1			
Змістовий модульний контроль (перегляд)	2		2			
Усього за 6 семестр	111	6	49			56
Разом	270	16	116			138

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	1	Побудова загальної форми голови людини • Модульний контроль 1	19 1
2	2	Техніка рисунка волосся.	20
3	3	Техніка рисунка історичних зачісок • Модульний контроль 2 • Змістовий модульний контроль (перегляд)	24 1 2
4	4	Рисунок сучасних стрижок та зачісок початок XX століття.	14
5	5	Рисунок сучасних стрижок та зачісок з урахуванням форми обличчя • Модульний контроль 2 • Змістовий модульний контроль (перегляд)	32 1 2
Разом			116

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	1	Побудова загальної форми голови людини • Рисунок з живої голови на виявлення конструктивної форми	22
2	2	Техніка рисунка волосся. • загальні принципи рисунка волосся. • графічне зображення довжини волосся, ступінь густоти волосся, хвилястість волосся та наявність проборів. • зображення волосся з елементами зачіски різними графічними засобами	8 12 8
3	3	Техніка рисунка історичних зачісок. • замальовки чоловічих та жіночих зачісок епохи Ассирії та Вавилону. • замальовки історичних зачісок Древнього Єгипту та Древнього Сходу. • замальовки історичних зачісок Древньої Греції та Древнього Риму. • замальовки історичних зачісок Епохи європейського середньовіччя	8 8 8 8

4	4	Рисунок сучасних стрижок та зачісок початок XX століття. • замальовки зачісок XX століття.	16
5	5	Рисунок сучасних стрижок та зачісок • Рисунок зачісок для «овальної» форми обличчя • Рисунок зачісок для «круглої» форми обличчя • Рисунок зачісок для «прямокутної» форми обличчя • Рисунок зачісок для «квадратної» форми обличчя.	10 10 10 10
Разом			138

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Спеціальний рисунок та основи пластичної анатомії» складається з трьох модулів і оцінюється за модульно-рейтинговою системою.

Модульний контроль: результат переглядів кожного модуля складає підсумок всіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи.

Підсумкові контролі знань:

- залік (перегляд).

У семестрі передбачено підсумкову форму контролю у вигляді заліку (перегляду), який є видом підсумкового контролю. Він визначається як сумою всіх видів контролів за семестр здійснюється за шкалою оцінювання у 100 балів за накопичувальною системою.

Перегляд – це форма контролю засвоєння дисципліни професійного циклу студентами кафедри «Дизайну», оцінювання якої проводиться колегіально викладачами кафедри. Комісія в кількості 3-5 викладачів проводять перегляд робіт і ставлять загальну оцінку. На перегляд виносяться всі практичні роботи, виконані аудиторна та всі самостійні роботи.

На перегляді враховується активність студентів на заняттях: кількість і якість виконаних робіт, поточна оцінка, виставлена після закінчення кожної роботи. Позитивна оцінка на заліку ставиться за грамотне, правильне і своєчасне виконання всіх робіт семестру.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточне оцінювання та самостійна робота, диференційований залік, модульна контрольна	Макс. бал	Сума балів за темою
1. Побудова загальної форми голови людини • рисунок з живої голови на виявлення конструктивної форми (Автопортрет).	15	15
Модульний контроль		5
2. Техніка рисунка волосся. • загальні принципи рисунка волосся. • графічне зображення довжини волосся, ступінь густоти волосся, хвилястість волосся та наявність проборів. • зображення волосся з елементами зачіски різними графічними засобами	5 5 5	15
3. Техніка рисунка історичних зачісок. • замальовки чоловічих та жіночих зачісок епохи Ассирії та Вавилону. • замальовки історичних зачісок Древнього Єгипту та Древнього Сходу. • замальовки історичних зачісок Древньої Греції та Древнього Риму.	10 10 10 10	40

• замальовки історичних зачісок Епохи європейського середньовіччя		
модульний контроль 2		5
Змістовий модульний контроль (перегляд)		20
Сума максимальної оцінки за семестр		100
4.Рисунок сучасних стрижок та зачісок початок XX століття. • замальовки зачісок XX століття.	35	35
5. Рисунок сучасних стрижок та зачісок. • рисунок зачісок для «овальної» форми обличчя. • рисунок зачісок для «круглої» форми обличчя. • рисунок зачісок для «прямокутної» форми обличчя. • рисунок зачісок для «квадратної» форми обличчя.	10 10 10 10	40
модульний контроль 3		5
Змістовий модульний контроль (перегляд)		20
Сума максимальної оцінки за семестр		100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За шкалою ЕКТС	За шкалою академії	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90–100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	82–89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75–81 (добре)		
D	64–74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60–63 (достатньо)		
FX	35–59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1–34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

Низький рівень (1—34 бали)

1. Рисунки за змістовими модулями примітивні, схематичні і художньо невиразні. Завдання виконані неохайно, неакуратно. Культура виконання зовсім відсутня, не відповідає вимогам. Завдання виконувались з великим запізненням або подавались тільки на семестровий перегляд.

2. Відсутній обсяг обов'язкових завдань за навчальною програмою, відповідь під час відтворення основного матеріалу по програмі поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет навчання, тестування виконано на низькому рівні.

3. Теоретична підготовка недостатня, знання на низькому рівні.

Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентіві, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення коледжу без повторного навчання за програмою дисципліни.

Низький рівень (35—59 балів)

1. Навчальні роботи характеризуються недостатнім художнім рівнем. Завдання виконані неохайно, неакуратно. Культура виконання на дуже низькому рівні.

2. У виконаних роботах не застосовані образотворчі засоби графічного формоутворення об'єктів зображення; художні засоби примітивні, рівень володіння зображальними уміннями та навичками елементарний; відсутність деяких програмних завдань за змістовими модулями, а знання теорії на недостатньому рівні.

3. Теоретична підготовка на якісно низькому рівні.

Початковий рівень (60—74 бали)

1. Студент на досить примітивному рівні демонструє знання основного навчального матеріалу в обсязі достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності.

2. Виконані практичні завдання вимогам відповідають мало, присутні суттєві помилки, але студент спроможний усунути їх з допомогою викладача;

3. Студент має певний досвід використання художніх матеріалів і володіє прийомами графічного зображення на елементарному рівні вимог програми. Виконання роботи характеризується труднощами практичного використання образотворчих прийомів і художніх засобів графічного зображення.

4. Завдання виконані неакуратно, з плямами, мають неохайний вигляд, технічна культура виконання на низькому рівні. Завдання здавались з суттєвим запізненням.

5. Тестування виконано на початковому рівні.

Достатній рівень (75—89 балів)

1. Навички графічного зображення потребують удосконалення.

2. Студент творчо володіє систематичними знаннями із дисципліни, але у відповіді наявні незначні помилки.

3. Характеризується достатнім володінням основними практичними вміннями в галузі мистецтва рисунку та достатнім рівнем використання художніх засобів графічного зображення. Деякі елементи практичних робіт недостатньо відповідають вимогам завдання. Культура виконання завдань в цілому на досить високому рівні.

4. Студент виявляє повні, систематичні знання із дисципліни, але у відповіді наявні незначні помилки.

Високий рівень (90 — 100 балів)

1. Завдання за змістовими модулями привертають увагу виявами зацікавленого художньо-емоційного ставлення автора до поставленого завдання. Виконані практичні та самостійні роботи повністю відповідають поставленому завданню. Роботи виконані акуратно, якісно, з додержанням термінів на виконання, з самостійною естетичною цінністю, на рівні зразків з метою використання їх у методичних цілях.

2. Виконані рисунки характеризується високим художнім рівнем.

3. Студент вільно володіє основними теоретичними знаннями, практичним застосуванням образотворчих засобів, виразним графічним відтворенням об'єктів різноманітними художніми прийомами та способами.

4. Студент проявляє повні та міцні знання матеріалу в обсязі дисципліни.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ:

1. Як правильно треба тримати в руці олівець і сидіти за мольбертом?
2. З чого треба починати малюнок?
3. Яка послідовність роботи над малюнком?
4. Чим відрізняється тривалий малюнок від начерка?
5. Яка мета й завдання навчального малюнка?

6. Чим відрізняється навчальний малюнок від творчого?
7. Які основні закономірності будови форми людської голови? Показати в схематичному малюнку.
8. Що таке профільна лінія?
9. У чому полягає методична послідовність роботи над рисунком голови?
10. Перелічити основні м'язи голови людини.
11. Нарисувати за уявою (схематично) форму людської голови в тричетвертному повороті (вид знизу).
12. У чому полягає принцип систематичності й послідовності в академічному рисунку?
13. У чому полягає перший етап роботи над тривалим рисунком? Його послідовність.
14. У чому полягає кінцевий етап роботи над тривалим рисунком?
15. У якій послідовності ведеться робота тоном?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Беспалова Т.И. Основы художественного проектирования прически, Специальный рисунок: учебник для нач.проф.образования. Москва : Издательский центр «Академия», 2011. 345 с.
2. Гаптілл А.Л. Робота пером і тушшю. Мінськ, Вид-во «Попурі», 2004. 256 с.
3. Кузин В. С. Нариси і зарисовки: навч. посіб. Москва: Просвещение, 1981. 201 с.
4. Кулешкова О.Н. Технология и оборудование парикмахерских работ: Учебник для нач. проф. образования: Учеб. пособие для сред. проф. образования. 2-е изд., стер. Москва: Издательский центр «Академия», 2006. 421 с.
5. Ли Н.Г. Голова людини. Основы навчального академічного рисунка: підручник. Москва: Вид-во Эксмо, 2011. 264 с.: іл.
6. Лубянська С. П. Дизайн зачіски: навч. посіб. для професійної підготовки студ. у вищ. навч. закл. мистецького профілю. Київ : Кондор, 2012. 216 с.
7. Ростовцев Н. Н. Рисунок головы людини: навч. посіб. Москва: Образотворче мистецтво, 1989. 207с. іл.
8. Стародуб К.І. Рисунок і живопис: від реалістичного зображення до умовно-стилізованого: навч. посібник. Ростов на Дону: Фенікс, 2009. 190 с.

Електронний ресурс

9. «Модная» история. 13 раздел. История прически.
URL: <http://klasnaocinka.com.ua/ru/article/modnaya-istoriya-13-razdel-istoriya-pricheski.htmlc>.
10. Краткие сведения из истории косметики, причесок и париков - Европа средневековья и эпохи Возрождения.
URL: <http://dramateshka.ru/index.php/make-up/history-of-makeup/5971-kratkie-svedeniya-iz-istorii-kosmetiki-prichesok-i-parikov?start=9>